

Komentar in karta: 2/15

SLA V140(a).01 'vmesna notranja stena v hiši'

Mojca Horvat

1. Gradivo

Prvotno vprašanje V140 *stena* iz Ramovševe vprašalnice je bilo v prenovljeni vprašalnici razdeljeno na dve podvprašanji, tj. na V140a *vmesna notranja stena v hiši* in V140b *zunanjí zidovi hiše*. Gradivo, zbrano pred letom 1961, pomena leksemov ne pojasnjuje. V ta komentar so zato vključena tako poimenovanja s pomenom 'vmesna notranja stena v hiši', ki so na karti predstavljena z rdečimi znaki, kot tista, ki jih zaradi odsotnosti pomenskih podatkov obravnavamo kot splošno poimenovanje za pomen 'vsak od delov stavbe, ki omejuje prostor ob straneh', knj. *sténa* (é), na karti predstavljena s črnimi znaki.

Leksem *stena* je najpogostejši tudi v narečjih, in sicer se v nekaterih govorih navezuje zgolj na leseno steno (T012, T023, T025, T032, T039, T044, T046, T105 in T293), medtem ko imajo tam za zidano steno drugačno poimenovanje. V govoru T119 je leksem *stena* poimenovanje za 'kamnito steno', v T252 pa je *stena* novejše poimenovanje ob starejšem *zidu*. V severovzhodnih govorih je strnjeno v arealu zapisan leksem *mitelstena*, redkejša pa so besednozvezna poimenovanja *notranja stena*, *notršnja stena*, *znotršnja stena* in *prečna stena*, ki so razpršena po celotnem prostoru. Drugi najpogostejši leksem je *zid*, ki v večini govorov nastopa kot dvojnično poimenovanje ob *steni*, istokorenski leksem *prezid* pa je zapisan v govorih v stiku s hrvaškim prostorom.

Le na severna in skrajna severozahodna narečja je zamejen leksem *mir*, ki se v govorih T012, T025 in T023 nanaša zgolj na 'zidano steno'.

V narečjih na stiku z romanskim prostorom so pogosti leksemi *paradana*, *pared-* in *paret*. Enkratnica *štokadur* v T242 ima dodano pomensko oznako 'navadno neometan'.

2. Morfološka analiza

stena < **stěn-a* 'zid, stena'

ostenjak < **o(b)-stěn-jak-ъ* ← **o(b)* + **stěn-a*

notranja stena < **vъn-qtr-a-бн-a(-j-a) stěn-a* ← **vъn-qtr-a-бн-ъ-j-ъ*
(← **vъn qtr-ъ* 'v notranjost') (Snoj 2003: 451) + **stěn-a*

notršnja stena < **vъn-qtr-бš-бн-a(-j-a) stěn-a* ← **vъn-qtr-бš-бн-ъ(-j-ъ)*
(← **vъn qtr-ъ* 'v notranjost') + **stěn-a*

znotršnja stena < **jъz-n-qtr-a-бš-бн-a(-j-a) stěn-a* ← **jъz-n-qtr-a-бš-бн-ъ*
(← **jъz-n-qtr-a* 'od znotraj') (Snoj 2003: 858) + **stěn-a*

prečna stena < **per-č-ъn-a(-j-a) stěn-a* ← **per-č-i-ti* ← **per-k-ъ*
'prečen, ki leži prek, nasproti' (← **per-* 'skozi, prek, čez, k') + **stěn-a*